[illegible] 70 [illegible]

[illegible] proletaarinar, negedegti.

Buriaad-Mongol ҮNEN

BK(b)P-iin Buriaad-Mongol Obkoomoi ba BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei oorgan.

№ 93 (2733)
1939 onoi
APREELЬ
23
Voskreseeni

16-daxi zilee garna
ULAAN-YDE goorod
BMASSR

MYNƟƟDEREI NOOMERTO:

Byxesojuuzna Kommuniis (bolьseviigyydei) Paartiiin XVIII sjeezd.
Azalşadiiji kommuniizmiin dyyxeer xymyyzyylge—xyndete zorilgo.
Agitacioonno maassova xydelmeri hulaar tabigdanxai.
Vilьjaam Şekspiir.
Azalaa zyboor organizovaalna.
VLKSM-Centraalьna Komiteedei VIII Pleenym.

Byxesojuuzna Kommuniis (bolьşeviigyydei) Paartiiin XVIII sjeezd

BKP (b)-ein ustaavta oruulagdaxa xubilaltanuud.

Doklaadçig nyxer ŽDAANOV

OROŞOL

lyxedyyd!

Nyxer Staalin bolbol XVIII sjeezd deere xehen, əəriin-doklaad soo, xojordoxi tabanzilde manai paartiiin tuila-socialiizmiin tuilai jixe ilaltanuudai itoogiiji gargahan Nyxer Staalin bolbol manai ilaltanuudai ysloovinuudta ynzegii, sesen anaaliziiji ygehen ba SSR Sojuuzai, so-haa kommuniizmda şatadamzaza şilzen orolgiin zorilgo- barisaatai xydelmerinyydei tuilai jixe programmiiji ben baina.

Socialiizmiin ilalta—manai paartiiin triyymf terenei lee-—staalinska xytelberiiin triyymf myn.

Paartiiin politika ilaa, terenei teoori, terenei ideoloogi terenei organizacioonno priincepyyd ilaa.

Manai oronoi azalşadai olomillioonno maassanuud xadaa paartiiji toiron, emxiden zagsaa. Terenei ideinyyd, kom-miin ideinyyd bolbol soveed aradai znaaminь boloo.

Socialiizmiin baiguulaltiin byxedelxein-istoriiçeska zorilgo- şiidxelge ba ilahan socialiizmiin dailan abalganuudiiji lis xyrieelgehee ba SSSR dotorxi terenei agentuurhaa aalalga bolbol partiiina-politiiçeske ba organizacioonno merinyydii yndeheərenь şinedxen tabixiiji paartihaa erihen

Paarti bolbol daisan buzarnuudhaa seberlegdeze, teree-, əəriingəə zergenyydei bolьşeviig jediinstvo ba kree- bexizyylen, partiiina-politiiçeske ba organizacioonno xy-iliji şinedxen tabiza, əəriingəə xyse ba şadaliiji, əəriin-deine ba organizacioonno zebseglelgiiji xemzeeleşegyi bexizyylee.

Paarti bolbol xezee xezeenelxiheeş xysetei boloo!

idener bolbol eneegeeree, nyxer Staalinai xytelberide aibdi! **(Nerjeme aplodismeentnyyd, bygede xyl deeree od, „uraa" gehen abiaanuud).**

Manai paartiiin xysenei istooçnigonь, terenei byxedelxein-çeska ilaltanuudai istooçnigonь jyyb gexede, tere xadaa unistnuudtai, xydelmerişen angiiin byxii daisadtai ebse- leeninske—staalinska şine tiipiin paarti myn. Manai paar-aa—Maarks—Eengelьs—Leenin—Staalinai teooriiin bata baaza deere urgahan, sociaalьna revoliyyciin paarti gee-erenei programma ba taaktikanь, organizacioonno priin-denь, marksiizm-leniniizmiin graniitna yndehe huuri dee-irovanna jym. Terenei zergenyydte xydelmerişen an-erxim tyleəlegşed, terenei egeel preedanne, ylemze soz-lьna, revoliycioonno, zorimgoi, disciplinirovanne xybyy-baidag. Terenei aşaar, bolьşeviig paarti bolbol xydelme-angiiin bojevoi ştaab, terenei revoliycioonno avangaardanь, „... zasagai tyləə temeselde proletaarinariiji xytelxiin tulada xysed zorimgoi, revoliycioonno orşom baidalai sloozno ysloovinuudiiji oilgoxiin tulada xysed oopedtoi, zorizo jabaa zam deeree baigaa byxii ba ali byxii pod-voodno şuluunuudiiji toirozo garxiin tulada xysed ujan paarti boloo". **(Staalin. leniniizmiin yndehe huurinuud tuxai).**

Bolьşeviigyydei paarti bolbol xydelmerişen angiiin avan-baihan roolьjoo, gansa le əəriingəə posleedovatelьne—cioonno, nauuçna programma ba taaktikaaraa bişe, baha organizaacalgaaraa gyisedxene. Manai paartiiin ar onso ilgaanь jyyb gexede, tere bolbol əəriingəə revo-onno deejatelьnostiiin byxii etaapanuud deere, organi-algada ton jixe udxaşanariiji olgodog baigaa. Tere bol-aartiiin deejatelьnostiiin istoriiçeska ysloovinuudta zoxil- ba terenei politiiçeske zorilgonuudai gyisedxeliiji xan-, tiimenyyd organizacioonno foormnuudiiji, əəriingəə do- in azabaidalda tiimenyyd praavilnuud ba zakoonuudiiji byxende debzyylen, organizacioonno asuudalnuudta op-iizmiiji xamxa soxihon baina.

Bolьşeviizmiin organizacioonno priincepyyd bolbol pos-vatelьne revoliycioonno programmiiji ba taaktikiiji be-lxe zebsegenь bolno, jyyb gexede, bulad xatuu, centra-anno organizaacalgagyigəər, revoliycioonno programm-ejelyylegdeze şadagdaxagyi baina. Paartiiin baiguulaltiin iske—staalinska organizacioonno priincepyyd bolbol paar-ustaav soo əəhediingəə negedyylen bejelyylgiiji olohon , ustaav xadaa partiiina organizaacanuudai praktiiçeska telьnostiiin arganuudiiji, paartiiin baiguulamziin foormnuu- terenei dotoodiin azabaidalai praaviliiji todorxoilzo . Xydelmerişen angiiin diktatuuriiji bejelyylelgiiji ba so- revoliyyciiji organizovaalagşanь ba xytelberilegşenь , manai paartiiin byxedelxein-istoriiçeska miissinь, myn paartiiin baiguulaltiin gol revoliycioonno priincipyydiiji xoilhon baina, gebel: partiiina organizaacanuudai deejatelь- narin şanga centraliizm, dotoodiin soznaatelьna discip- xyselzorigoi jediinstvo ba azaljabuulgiin jediinstvo, fraak-diiji ba gryppiroovkonuudiiji bailgaza bolxogyi uşar, da orogşodiiji haitar şilelge, paartiiji opportuniis zize byr- elemeentnyydhee xalxalalga, paartiiin çleengyydei nostiiiji yrgexe ba paartiiin dotoodiin demokraatiiiji del-lxe tuxai sag yrgelziin anxaral. Paartiiin ustaav soo ne-n bejelyylegdehen ede priincepyyd xadaa paartiiin eb-yi yndehe huurinь bolno.

Paarti bolbol ustaaviiji partiiina azabaidalai ba partiina ulaltiin ebderşegyi yndehe huurinь geze xezee byxende dog baina. Tere xadaa ustaavai byxii polozeeninyydiiji gyisedxexiin tyləə sag yrgelzede temesedeg. Bolьşe-organzacioonno priincepyydte ba tedenerei koncentriiro- xaruulalgada—BKP(b)-ein ustaavta baigaa aguu jixe daliiji medeze, byrzyaziin hyylde şiregdegşed ba dvy-lgyyd bolbol, paartiiin çleenei aguujixe nereer bejee a, SSSR-te kapitaliizmiin restavraaciiji beledxexe otoigoor, paartiiin ustaaviiji xazagairuulxa, paartiiin jediin- ebdexe, paartiiji huladxaxa geze negente bişe hedehen . Aradai buzar daisad—faşiizmiin trockiis-buxaarinska, aazna-nacionaliis ageentnyyd, şpioonuud, diversaantnuud əəhediingəə hyidxelgiin zorilgoor, paartiiin ustaaviiji airalgiiji yrgəər xeregledeg baihiijinь, hyylei zilnyy-aktnuud xaruulna. Ede xazagairuulganuud—demokratii- centraliizmiin priincepyydhee suxarilganuud, paartida lьnaar abalga, partiiina azaxiida xaaosiiji bii bolgolgo xadaa—bolьşeviig heremziiji moxoodxohonoi ba manai iin organizacioonno yndehe huuriiiji martahanai xolşolon Egeel tiime deerehee, paartiiin ustaavhaa suxarilga, praavilnuud ba zakoonuudiiji xazagairuulga xadaa

paarti tuxai Leenin—Staalinai hurgaaliiji ebdehen jabadal bolno, paartida xoro xyrgene.

Revoliycioonno marksiizmiin paarti xadaa əəriingəə xydelmeriiin organizacioonno foormnuudiiji ba meetodyydiiji konkreetne orşombaidal deerehee duldiiduulan todorxoildog baina. Tiime deerehee, bolьşeviigyydei paarti bolbol partiiina baiguulaltiin, togtoogdohon foormnuudiiji xoohon sxeem, doogm bolgodog bişe jym. Manai paarti bolbol angiiin temeselei ba politiiçeske şine zorilgonuudai xygzeze baigaa ysloovinuudhaa duldiidan, organizacioonno ustaavai foormnuudiiji şine oopedoor bajazuulan, marksiis teooriiiji xygzyylhendel adaliiaar, ustaavaigaa organizacioonno foormnuudta, tvoorçesko marksiizmiin xyrihen deere baina.

X partiiina sjeezd bolbol „Partiiina baiguulalta tuxai" rezoliyyce soogoo, eneen tuşaa ygehen zaabarinuudiijinь, taanarta hanuulxiijimni zybşəəriit:

1. „Revoliycioonno marksiizmiin paarti bolbol partiiina organizaaciin foormnuudiiji, tereşelen terenei xydelmeriiin meetodyydiiji revoliycioonno proceessiin byxii şatanuudta zoxixo, absoliuutna zyb baixiijinь bedirelgiiji yndeheərenь buruuşaana. Xarin, xydelmeriiin organizaacalgiin ba meetodyydei foormo bolbol tus yjiin konkreetne istoriiçeska orşombaidalai onso zyilnyydeer ba ene orşom baidalhaa sexe garxa zorilgonuudaar todorxoilogdono.

2. Alibyxii organizacioonno foormnuud ba xydelmeriiin tusxaita meetodyyd bolbol revoliyyciin xygzeltiin objektiivne ysloovinuudai xubilxatainь xamta, partiiina organizaaciin xygzeltiin foormnuudhaa, ene xygzeltiiji haatuulxa genzenyyd bolzo bolxonь oilgomzotoi ba; myn baha, organizacioonno foorm bolbol xereggyi bolhon baibaşji, tusxaita objektiivne ysloovinuudai bii bolomsooronь, daxiad le ton şuxala ba imagta taaranizatai foorm bolzo şadaxanь, eneen deerehee oilgomzotoi baina.

3. Nege talahaa, byrildeze baigaa şine baidalai eriltenyydei ba nygəə talahaa—organizaaciin togtonihon foorm ba terenei xydelmeriiin meetodyydei xoorondoxi zyriseldəən bolbol kyyrsiiji xubilgaxa şuxaliin eseslen yzegdexeheənь, jyrenxii deeree urid xaraalagdadag baina. Ene kyyrs xadaa organizaaciin, eneenhee urdiin tiipiiji ba eneende zoxistoi xydelmeriiin meetodiiji debzyylhen zorilgo jyrenxiidəə, glaavna ba gol tylebtəə gyisedxegdexedenь, tiixedenь le, xubilxa johotoi".

Manai paartiiin istoori bolbol organizacioonno deejatelьnostiiin foormnuudai ba meetodyydei xubilalgiin olontooto ziişeenyydiiji medexe baina. Paarti xadaa gol yndehen organizacioonno priincepyydiiji ebderşegyi bailgaza terenei xydelmeriiin udxiin xygzeltede tuhalxa, politiiçeske zorilgonuudai gyisedxeliiji xangaxa, xereg ba ygiin jediinstviiji xangaxa, tiime organizacioonno foormnuudiiji xododoo togtoodog baina. Paarti bolbol tereen deerehee barimtalan, orşombaidalda yzegdehen xubilaltanuudiiji, əəriingəə xydelmeriiin oopediiji ba şine zorilgonuudiiji xaraadaa abza, ustaavaa negente bişe helgehen baina. Paartiiin ustaavta xubilaltanuud bolbol oronoi politiiçeske azabaidalda bolhon jixenyyd xubilaltanuudta ba eriltenyydte, manai paartiiin şinenyyd politiiçeske zorilgonuudta ydeşelelge bolhoniinь slyçaina bişe. Paartiiin ustaavta oruulagdaxa gol xubilaltanuud xadaa, 1922 ondo,—ekonomiiçeska şine poliitikiin xygzeltiin yjede, 1925 ondo, paartiiin XIV sjeezd deere, paartiiin urda socialiis indystrializaaciin zorilgonuudai bodhon yjede, 1934 ondo,—paarti bolbol xojordoxi tabanzilei istoriiçeska zorilgonuudiiji şiidxelgede exilen orohon, paartiiin XVII sjeezdiin yjede xabaadana geze hanuulnab.

Partiiina xydelmeriiin ba partiiina baiguulaltiin asuudalnuud xadaa hyylei zilnyydte, tusgaar udxaşanartai bolhon baina. Socialiis şinedxen baiguulalganuudai tuilai jixe dalaisa, partiiina ba gyrenei baiguulaltiin ynder teempnyyd, Soveed aradai olomillioonno maassiiji socialiis baiguulaltada xanduulalga xadaa paartida ba terenei xytelberide, eriltenyydiiji deeşelyylne.

Organizacioonno asuudalai udxaşanariiji deeşelyylge xadaa xydelmerişen angiiin avangaardnь baigaa manai paartii rooliiiji deeşelyylge bolno.

Paartiiin XVII sjeezd deere, organizacioonno asuudalnuudiiji, orgxydelmeriiji politiiçeske liiniiin eriltenyydte xyrter yrgexe tuxai asuudalnuud xadaa nyxer Staalinai doklaad dotor, myn nyxer Kaganooviçiin doklaad dotor ba myn, XVII sjeezdiin rezoliyycenyyd soonь ton yrgenəər tabigdahan baina.

Socialiizmiin ilaltiin ysloovinuud soo, SSSR bolbol xygzeltiin şine polosaada—angigyi socialiis oobşçestviin baiguulaltiiji tygesxexe ba socialiizmhaa kommuniizmda şatadamzaza şilzen oroxo polosaada orohon ysloovinuud soo, xydelmerişen angiiin avangaardnь, azalşadai tyryy otriaadanь baigaa manai paartiiin roolь ulam byri deeşelne.

Yngeregşe zilnyyd xadaa paartiiji sag yrgelzede zebseglelgiin, terenei organizacioonno zebsegiiji xursadxalgiin zilnyyd baigaa. Xerbee, Leenin bolbol „Alxam uragşaa, xojor alxam gedergee" gehen, galxamşag xydelmeri soogoo, şine tiipiin paartiiin, udaanь bolьşeviigyydei paartiiin organizacioonno yndehe huurinь bolhon, organizacioonno polozeeninyydiiji delgeryylen xygzəəhen baigaa haanь, xarin, nyxer Staalin xadaa teooriiin, ideoloogiiin ba myn taaktikiin talaar, byxii manai organizacioonno xydelmeriiji nauuçna reelьsnyyd deere tabixa asuudalnuud tuşaa Leenineer ygtehen, paarti tuxai organizacioonno hurgaalai yndehe huuriiiji ulam saaşadanь delgeryylen xygzəəgəə, paarti tuxai organizacioonno hurgaalda şinenyyd polozeeninyydiiji, şinenyyd zakoonuudiiji nemeegee, bolьşeviizmiin organizacioonno nauukiiji uragşanь xytelөө, tiin, tereegeeree, manai orondo socialiizmiiji baiguulxa byxedelxein-istoriiçeska zorilgonuudii bejelyylgede paartiiiji ba xydelmerişen angiiiji zebseglehen baina. **(Aplodismeentnyyd)**

Paartiiin organizacioonno oopediiji bajazuulxa talaar, paartiiin XVII ba XVIII sjeezdnyydii xoorondoxi yje xadaa jamar ugaa jixe udxaşanartai baihiijinь le temdeglexiij xyseneb.

Nyxer Staalin bolbol paartiiin organizacioonno baiguulaltiin asuudalnuudta, tvoorçesko marksiizmiin galxamşag ziişeenyydiiji paartida ygehen baina. Politiiçeske liini ba organizacioonno xydelmeriiin xoorondoxi zoxildol tuxai; kaadrnuudii şilelgiiji nauuçnaar organizovaalalga, tedeneriiji xymyyzyylelge, debzyylelge ba xubaarilalga tuxai; gyisedxelei şalgaltiiji bolьşeviigşelen organizovaalalga tuxai; paartiiin zergede şurgahan daisadtai temesexe terenei temeselei arganuud, paartiiin zergenyydiiji xubilan urbagşadhaa ba dvyryyşnigyydhee seberlexiin tyləə temeselei arganuud tuxai; heremze tuxai, bolьşeviizmiiji şudalxa tuxai hurgaaliiji xaraadaa abza xeleneb.

Nyxer Staalin bolbol byxii ede asuudalnuudta, organizaacalgiin bolьşeviig teooriiin sokroovişçnicede ba azaljabuulgada xytelberiiin ton bajalig vklaad, sesen ba mergen zaabarinuudaar paartiiji zebseglehen baina.

BKP(b)-ein ustaavta xubilalta oruulalga jaaxadaa şuxalab?

XVIII partiiina sjeezd bolbol SSSR-ei ekonoomikodo ba angiiin stryktyyrede yndeheərəə xubilalta bolood baihan ysloovido, suglaa.

Ede asuudalnuud xadaa nyxer Staalinai ba nyxer Moolotovoi doklaaduud soo, ton todoor ba xysedəər xelegdehen tuladanь, tus asuudalnuud deere togton delgerengiigeer xelexiin şuxalaşalai namda ygei baina.

SSSR-te socialiizmiin ilalga xadaa socialiis ekonoomikiin gospoodstviiji xangaa. SSR Sojuuzai ekonoomikodoxi yndeheərəə xubilaltanuudtai xamta, xynzonoi angiiin sostaavanь xubilaa. Socialiis baiguulaltiin zilnyydte, byxii eksploataatorska elemeentnyyd—kapitaliistnuud, kypeecyyd, kulaaguud, spekyliaantnuud likvidiirovelegdee. SSSR-ei azalşad—xydelmerişed, tariaaşad, intelligeence—socialiis baiguulaltiin zilnyydte gynzegiigəər xubilaa.

SSSR-ei azalşadai xoorondoxi angiiin ilgaanuud ygei bolgogdono, halana,—xydelmerişed, tariaaşad ba intelligeenciin xoorondoxi ekonomiiçeska ba politiiçeske zyriseldəənyyd ygei bolgogdozo baina. Egeel ene yndehe huuri deere, soveed oobşçestviin moraalьna-politiiçeske jediinstvo urgahan baina. Soveed oobşçestviin ene moraalьna-politiiçeske jediinstvo xadaa SSSR-ei Verxoovno Soveedte ba Sojuuzna respyyblikenyydei Verxoovno Soveedyydte hungaltanuud deere kommuniistnuud ba partiiina bişenyydei bloogiiji baiguulalgada ba ene bloogoi xysed ilaltada, əəriingəə tolotomo batalan barimtalalgiiji olohon baina.

Paartiiiji toiron, tyryy zergiin xydelmerişed, tariaaşad ba intelligeentnyydei dundahaa partiiina bişe bolьşeviigyydei olontooto kaadrnuud, paartiiin xeregei tyləə aktiivna ba soznaatelьna temeselşed, paartiiin liiniiiji maassiin dunda jabuulagşad urgahan baina.

SSSR-ei ekonoomikodo ba angiiin stryktyyredexi ede yndeheərəə xubilaltanuudtai daşaramduulan, paartida şine çleengyydiiji abalgada, BKP(b)-ein ustaavaar xaraalagdahan ysloovinuudiiji xubilgaxa şuxala bolhon baina.

Paartida abalgadaxi kategooriiiji boliuulxa tuxai

Paartida abtagşiin sociaalьna polozeeni deerehee barimtalan, dyrben janziin kategoorinuudaar şine çleengyydiiji paartida abalgiin, paartiiin ustaavai johoor mynəə baigaa, gurim bolbol SSSR-te socialiizmiin ilahanai rezylьtaadta xubilhan, soveed oobşçestviin angiiin stryktyyrede ton taaraxagyi baina. Paartida abxadaa, eldeb kategoorinuudiiji ba eldeb kandidaatska staaziiji togtoolgiin xereginь bolino.

Paartida abtagşiin sociaalьna polozeeni deerehee barimtalan, abalgiin yjede eldeb kategoorinuudiiji togtoolgo xadaa manai paartida proletaarьska bişe elemeentnyydei orolgiiji berxetei bolgoxiin zorilgoor, 1922 ondo, paartiiin XI sjeezd deere, neepiin exinde togtoogdohoniinь medeeze baina. Tiixe yjiin orşom baidal xadaa mynəəneixihəə yndeheərəə ondoo baigaa. Tii.

(*Yrgelzelelenь 2-doxi niuurta*).

Byxesojuuzna Kommuniis (bolьşeviigyydei) Paartiiin XVIII sjeezd

BKP(b)-ein ustaavta oruulagdaxa xubilaltanuud. Doklaadçig nyxer ŽDAANOV

(Negedexi niuurai yrgelželel).

xede, proletariaad bolbol zarimxedii deklassiirovanne baihan jym. Tariaaşan bolbol jedinoliiçno baigaa. Eksploataatorska anginuud yşөө xysed likvidiirovelegdeegyi baigaa. Neep xadaa paartiiin çleengyydei zarimanuudta, ilangajaa terenei proletaarska bişe elemeentnyydte zabxairuulagşa vlijaaniiiji yzyylhen baina. Tede ysloovinuudta, paarti bolbol өөriingөө avangaardna rooliiiji amžaltataigaar bejelyylxiinь tulada, paartida togtuurıgyi, žizebyržyaazna elemeentnyydei şurgaxa jabadaida esergyy tiime barьjeer bolgon abalgiin talaar eldeb kategoorinuudiiji togtoolgo bolbol şuxala baihan jym. Ene xadaa paartiiiji bexižyylxe xeregte ba terenei өөriingөө istoriiçeska missiiiji gyisedxexe xeregtenь ton jixe rooliiiji gyisedxehen baina.

Gebeş, manai orondo socialiizmiin ilahanai rezylьtaadta, ede xižaarlalganuudai xeregenь ygei boloo. Tedener—ede xižaarlalganuud xadaa paartiiin zergenyydiiji xydelmerişen angiin xeregte preedanne xydelmerişedhөө, tariaaşadhaa, intelligeentnyydhee popolniaalalgada haad xedeg ba toormozlodog bolonxoi baina.

Paarti xadaa xuuşan raamkada, xuuşan noormdo yleže şadaxagyi baina. Abalgiin talaar, eldeb kategoorinuudai baihanainь xereggyi bolno.

Alişji partiiina organizaacada baigaa olontooto žişeenyyd bolbol paartida abalgiin, mynөө baigaa gurim xadaa jamarnuud praktiiçeska taaramžagyi ba žoximžogyi jabadalda xyrgedeg baihiijinь illiystriirovelen xaruulna.

Maasternuud ba direektornyyd bolhon, tailbarilan xelexede, өөhediingөө talaantnuudai ba gabijaagai tylөө xytelberilxii poostnuudta debžyylegdehen, erxim staxaanovcuud bolbol paartida abtaxadaa, xojorıoxi soortiin xynyydei položeenide orşodog baina.

Obrazovaanitai bolhon xydelmerişe gy, ali xydelmerişiin xybyyniinь, paartida abtaxadaa, 4 kategoorido orşodog baigaa.

Žişeelxede, Leningraadai erxim staxaanovcuudai negenь, mynөө SSSR-ei xyngen promiişlennostiin narkoomiiji orologşo nyxer Smetaanin bolbol „Skoroxood" faabrika deere xydelmerişe-zatiaažçig baihan jym. Tere xadaa erxim staxaanovec tuladaa, ceexiin naçaalьnigaar debžyylegdehen baina. Tereniiji paartiiin kandidaadta abxadaa, ceexiin naçaalьnig baihan tuladanь xojordoxi kategoorioor abhan baina Terenei hyyleer, өөriingөө gabijaa ba şadabari deerehee, faabrikiin direektorte debžyylegdehen baigaa, tiigeed 1939 onoi fevraalьda tereniiji paartiiin kandidaadhaa çleende oruulxa tuxai asuudalai tabigdaxada, tere bolbol dyrbedexi kategoorioor paartida oroxo uşartai bolhon baina.

Xyn xadaa uragşaa jabaža urgaža baixadanь, xarin, tereniiji paartida abalgiin ysloovinuud ulam sloožno ba berxetei boldog baihan baina. Smetaanin mete, tiime nyxedte, baha iime baidalda orogşod byxende, paartida abalgiin ysloovinuud xadaa tedenerei debžyylegdexedenь jaaxadaa berxetei bolxo johotoinь, oilgostoi bişe baina. Nyxer Smetaanin bolbol ton zybtei protestovaalhan baina: „Xydelmerişehөө ceexiin naçaalьnig bolon debžexedee,—geže asuugaa hen—jyygeeree muu boloo biib? Namaiji faabrikiin direektor bolgoxodonь, jyygeeree muu boloobiib? Urdanь, riadovoi xydelmerişe baixiinxihaa, jaaxadaa partiiina jixe staažtai, olon „rekomendaatelьnuudiiji" bedirxe johotoi bolnobiib?"

Sjeezdde amarşalgataigaar, ende Leningraadhaa vestypaalhan nyxer Kartaşooviişji abja daa. Muu xydelmerilegşe bişe şingi baina, muu bişeer vestypaalaa. Tere xadaa SSR Sojuuzai Verxoovno Soveedte hungaltanuudai yjede, partiiina bişe agitaatoraar debžehen baina. Nyxer Kartaşoov bolbol profeessiingoo talaar,—sleesarь, staxaanovec baigaa, xarin mynөө, ITR-ein organizaaciin liinieer debžyylegdenxei. Tereniiji paartida abxa tuxai asuudalai tabigdaxadanь, tere bolbol xojordoxi kategoorioor abtahan jym. Eneende jamar udxa baixa jym? Paartiiiji Kartaşoovuudhaa „xalxalxa" xeregtei bolno geeşeltei.

Stalingraadska ooblastiiin, Staalinska raioonoi konfereence deere xelegdehen yşөө nege žişee. Tyryy xydelmerişe nyxer Myysin xadaa xytelberilxii xydelmeride debžyylegdehen aad,—negedexi kategoorioor paartida abtaxiin tulada, daxiaad ceextee xydelmerilxөө oşohon baina.

Xeden miangaad iime žişeenyydiiji dursaža bolxo baina. Tede xadaa, deeşee debžehen le „zemetei" nyxedei gaixalgiin ba gomodoi muularai zakoonno mederelijiji tyryylne. Ede bygede xadaa abalgiin talaar mynөө baigaa noormnuud bolbol xuuşaraa, ynexөөr tyryy xydelmerişediiji, tariaaşadiiji, intelligeentnyydiiji paartida abalgada toormožiin rooliiiji ezeldeg boloo geže gerşelne.

Montiooriiji, maasteriiji ba busadiiji jamar kategoorido xabaaduulxab geže todorxoilxiin tulada, tarxi ebdyyldeg, tere eldeb kategoorinuudaar abalgiin praaktika bolbol jyynde xyrgedegiijinь, taanar medenet. Eldeb profeessinyydiiji, tere gy, ali ondoo kategoorido xabaaduulxa tuxai asuudalaar, xeden „tariifna spraavoçniguud„ bii bolgogdohon baina. Teed, xediiş sese garga, jamarşji „spraavoçnigiiji" hanaaşala, zygөөr le noormnuud xuuşaraa, jamar xeregte zoriuulagdan baiguulagdaa hen, tereendee slyyžbe xexee bolihonь elite baina. Ede ustavnoi noormnuud bolbol xuuşarhan foormo boloo, metalluurgiinxidai xelen deere—handaagdahan epooka boloo. **(Enieeden).**

Şine, zaluu xysenyydei debžexiijinь duraldaggyi geegdengi elemeentnyyd xadaa xuuşarhan noormnuudiiji barimtalan şirgyyseldedeg.

Xuuşarhan noormnuud bolbol şine soveed intelligeence tuşaa, xydelmerişen angiin ba tariaaşadai tyryy xynyyd tuşaa bodoto deeree antimarksiis, antileeninske tendeenciiji, ge egdengiiji kylьtiviirovelgede poovod ygene, өөhediingөө obrazovaani ba gabijaagaar tyryy poostnuudta debžehen, tyryy xynyyd tuşaa xaixaramžagyi xandalgiiji kylьtiviirovelgede poovod ygene.

Xezee—negete şuxala baihan foormo xadaa xuuşaraa, udxagyi ba dostooinstvogyi foormo bolžo, өөrөө өөrtөө zyrişelge, dutagdal bolşohonoinь tuxai ede bygede xelene, organizacioonno foormo bolbol udxadaa taaraxa johotoi, zygөөr udxanь xadaa manaida anginuudiiji dytedxexe ba angiin ilgaaji likvidaacalxa liinieer jabaxa baina.

Tiimehee, sjeezdiin xelselgede tabigdahan teezisyyd soo, eldeb kategoorinuudaar paartida abalgiin gurimiiji xubilgaxiiji ba xydelmerişen angida, tariaaşanda ba intelligeencede xamaadadag baihanhaa zaviisima bişeer, abalgiin jediine ysloovinuudiiji ba kandidaatska adali staaž togtooxiiji duradxagdana.

Teezisyyd soo duradxagdahan, paartida abalgiin ysloovinuudiiji xubilalga bolbol—socialiizmiin ilaltiin sexe rezylьtaadanь myn.

Paartida orogşodto nege žilei kandidaatska staaž togtooxiiji, teezisyyd soo xaraalagdana. Kandidaad bolbol ene bolzor soo, paartiiin ustaavtai programmatai ba taaktikatai haitar tanilsaxiinь tulada ba partiiina organizaaca bolbol kandidaadai iiiçne şanariiji şalgaxiinь tulada iime staaž xysed xyrexe baina.

Mynөө, socialiizmiin tylөө temeselei byxii uçaastoguud deere şalgagdahan, tyryy xynyyd manai paartida orono geže martaža bolxogyi.

Paartida abalga xadaa nege yjede zogsoogdood baihiinь, taanar medenet. Abalga xadaa 1936 onoi nojaabriiin 1-de le daxin exilegdehen baigaa. Paartida abalgiin ygei baihan yje soo, paartiiiji toiron urgahan aktiiv bolbol paartida şine çleengyydei olooroo orolgiin gol istooçnigonь bolno.

Kandidaatska staažiiji yngergelgede, mynөө baigaa praaktika bolbol ton jixe dutagdalnuudtai baina. Olontooto partorganizaacanuudta, kandidaaduudtai xydelmeriiin ton xangaltagyi baihan uşar xadaa byril tomo dutagdalanь bolno, tere xadaa 6-7-8 ba yşөө deeşe žilde kandidaaduud zandaal jabadag, „mynxe" kandidaaduud—geže nerlegdegşediiji bii bolgoxo jabadalda xyrgedeg baina. **(Enieeden),** dundahaanь şine popolneeniiiji paartiiin yderbyri abdag kandidaaduudai kaadr xadaa erxim rezeerv baixiin orondo, tere xadaa xede xeden organizaacanuudta jamar negen „oiroo xyrteşegyi foond" bolşohon baina.

Hyylei yjede, sjeezdiin urdatee, partiiina organizaacanuud bolbol kandidaaduudiiji paartiiin çleengyydte oruulxiin tuşaa xydelmeriiiji zarimxedii haižaruulhan bainad. Gebeş, ysөөn bişe kandidaaduud, yşөө mynөөşji, olon žilei kandidaatska staažiiji toolodog bainad. Xerbee, xynyyd xadaa soçyyvstvejeşçenyydei gryyppenyydteşji, kandidaadta abtaxaa xylieeže, xede xeden žilnyyd soo huuža baidagiinь anxaraldaa abaa haa, tedener xezee paartida abtaxa geeşeb? geže asuuxaar bolno. Dyrbөөd žilde soçyyvstvejeşçede, 7-8 žilde kandidaadta baixadaa,—paartiiin çleen bolžo xezee şadaxa geeşeb? **(Zaal soo, xydeleөn).** Iime xorotoi praaktika bolbol paartiaar buruuşaagdahan ba xydelmerilegşedte, paartiiin çleengyydte formaalьna - biyrokratiiçeska xandalgahaa yndeheldeg baihiijinь barimtalan xeleheneiş xereggyi baina.

Nege žilei bolzortoi kandidaatska staažiiji togtoolgo bolbol ene xoroto praaktikiiji likvidiirovelxe ba partiiina organizaacanuudiiji xydelmeriөө haižaruulxiijinь, kandidaaduudai dunda xymyyžyylgiin ba organizacioonno xydelmeriiiji yrgexiijinь, kandidaatska staaž yngergelgiiji formaalьna xereg bolgoxogyijinь baalxa zorilgotoi baina.

Teezisyydei johoor bolxodoo, paartida orogşod byxen, nege žilhee dooşo bişe xamta xydelmerilhөөrөө medexe, gurban žilei partiiina staažtai, paartiiin gurban çleengyydei rekomendaacanuudiiji tabixa johotoi bainad.

Ene duradxal xadaa 1921 onoi sentiaabriiin 15-da nyxer Leeninei, nyxer Moolotovto zapiiskasoogoo ygehenhөө yndehelen garna, tiixede nyxer Leenin bolbol iigeže duradxahan baina:

„Ali negen partorganizaacada xamta xydelmerilxe zuuraa, rekomendovaalagdagşiin xydelmeriiiji žilhee dooşo bişe sagta iiiçne xarahan le xyn rekomendaaca ygeže şadaxa"

Iime duradxal xadaa rekomendovaalagdagşiingaa tylөө rekomendovaalagşiin xariuusalgiiji jixe bolgono.

Rekomendovaalagşadai too ba tedenei partiiina staaž tuxai xelexe boloo haa, teezisyyd soo duradxagdahan formuliroovka bolbol hyylei žilde paartida orohon, paartiiin çleengyydte rekomendaacanuudiiji ygexe argiiji olgolgohoo barimtalagdahan baina. Ene duradxal xadaa žoximžotoi ba sag soogoo baihanь labtai.

Paarti xadaa politiiçeske xymyyžyylgiin jixe hurguuliiiji garhan, aktiivna tyryy xynyydeer nemee. Paartiiin ede şine çleengyydei, rekomendaaca ygexe erxiijinь xahaahaa, buruu bolxo baina.

Eldeb kategooriuudaar rekomendaaca ygelgiin sisteeme bolbol ylyy jixe berxeşeeliiji, xemhee xeteryy rogaatkanuudiiji bii bolgodog baihanь elite baina, nyxedyyd.

Rekomendaaciiji oloxo geeşe, ilangajaa 4 kategoorioor paartida orogşodto, belen bişe xereg baihaniinь, tanda medegdene. Zarimandaa, xysed tooto rekomendaacanuudiiji oloxiin tulada, xyn jixeer xyselexe uşartai boldog. **(Zaal soo xyxildөөn).**

Teezisyydeer duradxagdahan, rekomendaaca ygelgiin ene şine gurim xadaa tere ylyy ba xereggyi rogaatkiiji zaisuulxa argiiji olgoxo.

Paartida abalgiin şine ysloovinuud bolbol raioonno xubaariigagyi gooroduuddaxi raikoomuud ba gorkoomuud xadaa paartida abalgiin tuxai exin partorganizaaciin togtooliiji batalagşa, hyyleinь instaanca bolno geže xaraalna. Xydelmerişen angiin, kolxoozno tariaaşadai ba intelligeenciin dundahaa ynexөөr erxim xynyydiiji paartida abalgiin, şilen abalgiin tylөө manai raikoomuud ba gorkoomuudta tusagaar jixe xariuusalgiiji daalgana.

Şine gurim xadaa erxim xynyydiiji paartida abalgiiji xyngedxene, partiiina seetьnyydei ilangajaa dutamag baidag gažarta, tusxaibai, dereevnide polnokroovno partiiina organizaacanuudiiji baiguulxa jabadaliiji xyngedxene. Kolxoozuudai nelieed iixe xubidanь partiiina exin organizaacanuud ygei baina. Dereevnide bexi partiiina organizaacanuudiiji baiguulalga bolbol kolxoozuudta ba sovxoozuudta partiiina xydelmeriiiji bexižyylelgede jixexen udxaşanartai baixa baina.

PAARTIIIN ÇLEENGУУDEI ERXENУУD TUXAI.

Ustaavta xubilaltanuudiiji oruulxa tuşaa, dorodursagdagşa duradxal xadaa paartiiin çleengyydei ba tedenerei ujalganuud tuxai ustavnoi položeenide, paartiiin çleengyydei erxenyyd tuxai poležeeniiiji nemelge bolno, ene xadaa oilgomžotoi geže toologdodog baibaş, ustaav soo temdeglegdeegyi baina.

Paartiiin çleengyydei, dorodursagdahan erxenyydenь ustaav soo, xelegdexe johotoi geže teezisyyd soo xaraalagdana:

a) partiiina suglaanuud deere, paartiiin jamarşji xydelmerilegşiiji paartiiin çleengyydei kriitikelxe erxenь;

b) partiiina oorganuudta, paartiiin çleengyydei, hungaxa ba hungagdaxa erxenь;

c) paartiiin çleengyydei, tedenerei deejatelьnostь gy, ali povedeeni tuxai togtoomžo gargagdaxa byxii uşarnuudta, iiiçne (bejeeree) xabaadalsaxiin erilte xexe erxenь;

ç) paartiiin çleengyyd xadaa BKP(b)-ein CK-da xyrter, partiiina jamarşji instaancada, jamarşji asuudal ba medyylgeteigeer xandaxa erxenь.

Ustaav dotor, paartiiin çleengyydei erxenyyd tuxai iimeer nemeexe jabadal xadaa paartiiin çleengyydei aktiivnostiiin ulam saaşadaa deeşelxiin tulada, paartiiin xeregei tylөө tedenerei xariuusalgiiji jixedxexiin tulada, paartiiin çleengyydiiji, biyrokratiizm gargaxa jabadalhaa zaisuulxiin tulada, ton jixe udxaşanartai baina.

Paartiiin çleengyydei erxenyyd bolbol praaktika deere xodol xazagairuulagdadag baigaa geže ooped xaruulna. Biyrokratiiçeska ba xarşa daisan elemeentnyyd xadaa kriitikiin ba samokriitikiin tylөө xabşahan ba xaşahan uşarnuud gansa bişe baigaa. Paartiiin ali negen çleengyydei deejatelьnostь tuşaa togtoomžo bolbol, terenei ygei baixadanь gargagdadag uşarnuud ysөөn bişe bii.

Xarşa daisan ba biyrokratiiçeska elemeentnyyd bolbol partiiina instaancanuudta jamar negen medyylgenyydteigeer xandaxiijinь xoridog faaktnuud ysөөn bişe baihaniinь, elite baina. Xarşa daisan elemeentnyyd xadaa slyžeebne disciplinijiji deede zergiin geed le, tereniiji partiiina disciplii… risyylže tabixa praaktikiiji yrgenөөr kylьtiviiroveldeg bai… tereegeeree, ynen sexe xydelmerilegşediiji zabxairuul… gaa.

Teezisyyd xadaa, partiiina disciplinehee ynder… discipliine baidaggyi geže barimtalna.

Myn baha, hungaxa ba hungagdaxa argabaidalnu… şaa, paartiiin çleengyydei erxiiji bagadxadag uşarnuud… jym.

Kandidaaduudhaa paartiiin çleende oruulagdahan… zygөөr le partiiina bileedyydee abaadyi nyxedyyd bol… toorganuudai hungaltanuudta xabaaduulagdadaggyi… buruu praaktikiiji zahahan tailbariigiiji, CK xadaa partii… ganuudai hungaltanuudai urdatee, yngeregşe žilde, gar… taanarta eli baina.

Paartiiin çleengyydei erxenyydiiji xazagairuulhan… nuudiiji illiystraacalan xaruulxiin tulada xedexen žiş… deere togtožo xelexemni.

Stalingraadai „Barrikaaduud" geže zavoodoi xyd… şe, 28 žilei yiledberiiin staažtai, 1924 onhoo xolşo p… çleen nyxer Sedenkoov gegşe baigaa. Tere xadaa ceexiin… xydelmeridexi dutagdalnuud tuşaa negente bişe dursaha… başhaanь xarin ceexiin xytelberi ba obşçeestvenne orga… nuud xadaa terenei goolosiiji anxaraagyi. Tiixedenь… Sedenkoov bolbol CK-de medyylge bişexiiji şiidehen… Tere medyylge soogoo, ceexiin xydelmeridexi zarimx… tagdalnuudiiji todorxoilon bişehen baigaa. Tus medyy… BKP(b)-ein CK-da elьgeexiin tula cexovoi partorga… sekretaarьta ygehen baigaa. Cexovoi jaçeikiin biyroo… paartiiin çleenei eriltiiji gyisedxexiin ba bişegiijinь… gazartanь elьgeexiin orondo, xarin nyxer Sedenkoovoi… te jabadaliiji" xelseže, CK-da medyylge bişehenee a… že mederexiiji ba saaşadaa ene metiin „alduunuudiiji"… gaxagyib geže naiduulgaa ygexiinь baalhan baina. Ti… bişegenь CK-da elьgeegdeegyi baigaa. Partdokymeen… şalgaltiin yjede, zavoodoi partorganizaaca bolbol nyxer… kooviiji „togtuurigyi" deereheenь, paartihaa gargahan… **(Zaal soo, xydeleөn bolno).**

1936 onoi janvaariiin 9-de, Staalingraadska obkoo… daa nyxer Sedenkooviiji paartihaa gargalgiiji batalhan… Niutagai partiiina organizaacanuud bolbol nyxer Seden… ton jixeer aligahan baigaa, tiin 1937 ondo KPK-da a… velxe zuuraa, xehen „alduunuudaigaa" tylөө appelliaa… goo daxin gemşehen baixa jym—xyniiji tiiterenь „… hen" baigaa, KPK-gei partkolleegi bolbol nyxer Seden… paartidanь daxin bodxoohon baina. Myn baha iime… Vorooneżsko ooblastiiin Liiskinske raioonoi, Ikoreeck… iin direektor nyxer Tolstikoov tuşaa bolhon baina. Tend… koomoi sekretaarьnuud bolbol tariaa tuşaalgada өөhedөө… xehen aad le, tereniiji, boloşogyigөөr xaşaža baihanai… nyxer Staalinai ba Moolotovoi nere deere bişeg elь… baigaa.

Niutag deerenь oşožo, KPK-gei xydelmerilegşiin şal… nь Tolstikoovoi medyylgenь xysed todorožo, raikoom… retaarьnuud xadaa aradai daisad geže eliryylegdehen… Gebeş, tedeneriiji arestovaalhanai hyyleerşji, tus ra… nyx. Tolstikooviiji xardaža yrgelželhөөr baigaa, tereniiji… tihaanь gargalgiiji, yngerxedөө, arestovaalalgiiji tuilah… xa jym.

Paartiiin Vorooneżesko obkoomdo barihan, teren… tooto gomodolnuudanь, BKP(b)-ein CK-gei sekretariaad… den udaa hanuulganuud ygtehөөr baitar, byxeli gurban… torşo soo, obkoomoor xaragdaagyi ylehen baina. 19… aavgustda, KPK-gei xojordoxidoo le xamaaralsalgaaranь… tikoov bolbol xysed reabilitiirovelegdeže, žorgooroo bol… zemetendenь xemžee abtahan baina.

Paartiiin çleengyydei, tedenei deejatelьnostь ba po… ni tuxai asuudalai yzegdexe byxii uşarnuudta, iiiçne… dalsalgiiji erixe erxenь ton olon uşarta xazagairuula… uşarnuud baixa jym. Zaooçnoor gargaxa jabadal xadaa o… partiiina organizaacanuudta yzegdedeg.

Paartiiin çleengyydei erxenyyd tuxai ustaavta … dalga xadaa leniniizmiin ton şuxala položeeninyydei … bolxo: gansaxanşji maassiiji hurgaxa bişe, myn baha … haa huralsaxa geheniiji bejelyylxiin talaar, baha le tus… xaşanartai baina.

Nyxer Staalin bolbol CK-ei 1937 onoi fevraalьska… tovska pleenym deere, iigeže zaahan baina gebel:

„Zybxen le bidenerei ooped, xytelberilegşedei … bolbol xolo dutuu baina. Zybөөr xytelberilxiin tulada, xy… legşedei oopediiji partiiina maassiin oopedoor, xydel… angiin oopedoor, ažalşadai oopedoor, „baga xynyyd… degşedei oopedoor nemeexe xeregtei".

Ene xadaa—maassanuudtai manai barisaaji nege… nuuta soo huladxaxagyi, ilangajaa tahalxagyi gehen … baina.

Tiimehee, paartiiin çleengyyd xadaa jamarşji asu… medyylgeteigeer, BKP(b)-ein CK-da xyrter, partiiina j… instaancada xandaxa erxiijinь xaraalalgaar, ustaavta spe… na pyynktiin şuxala baihanь elirne. Gyrenei ba partiiina … xala asuudalnuud, partiiina ba soveedei ali negen organ… nuudta baigaa gurimgyi jabadaliiji eliryylegşe, ton jix… xaşanartai faaktnuud bolbol „baga xynyydei" … genyyd deerehee todoron gardag baixa jym.

Partiiina bileedtei biyrokraad—egeel ajuultai ba … biyrokraad baidag geže, Leenin ba Staalin negete biş… han baina, Jyyb gexede, tere xadaa partiiina bileediiji … partiiina ba soveed zakoonuudiiji, ažalşadai xeregsei … tereesyydiiji toongyi jabaža şadaxab geže hanadag b…

Paartiiin çleengyydei erxiiji ustaav bexižyylelge … jixerxyy jabadaltai, өөriigөө biyrokratiiçeska barimtala… çvaanstvotoi temesexiin tulada, xytelberilegdegşedtei … berilegşedei barisaaji haižaruulxiin tulada, tiime bol… byxii partiiina ba gyrenei xydelmeriiiji haižaruulxiin … paartiiin garta ton xysetei zebsegiiji ygene.

Maassova seberlelgiiji boliuulxa tu…

Paartiiin maassova seberlelgenyydiiji saaşadaa bol… ga bolbol teezisyydeer xaraalagdana. Dorodursag… motiivuud deerehee, tede seberlelgenyydhee arsaxa … ba johotoi baina geže ooped xaruulaa, gebel:

Neeptei daşaramdan zabxairahan, xynyydei şurg… badalhaa paartiiiji xamagaalxiin tulada, neepiin exinde, … taliis elemeentnyydei hergen yndiixe yjede jabuulag… maassova seberlelgenyydei meetod xadaa, kapitaliis ele… nyydei likvidiirovelegdeed baihan, mynөөnei orşomba… huuriaa aldahan baina.

Maassova seberlelgenyyd xadaa paartiiiji bexiž… tulada ugaa jixe rooliiiji dyyrgehiijinь temdeglexe … baina. Xerbee, manai paarti xadaa xezee xezelneixhee, … že organizoovanno xysen bolood baixadanь, xerbee paarti …

(Yrgelželelenь gurbadaxi niuurta).

Byxesojuuzna Kommuniis (bolьşeviigyydei) Paartiin XVIII sjeezd

BKP(b)-ein ustaavta oruulagdaxa xubilaltanuud
Doklaadçig nyxer ŽDAANOV

(Yrgelzelel. Exinь negedexi ba xojordoxi niuurta)

hedilngee zergenyydiiji eldeb buzarnuudhaa seberleze, eengee xyseşadaliiji bexizyylhen baixadanь maassova sebergenyyd bolbol ene xeregte jixexen udxaşanartai baigaa.

Gebeş, kapitaliis elemeentnyydei likvidiirovelegdehen loovinuudta, partiina azaxiida bolьşeviig gurim bii bolgood baixadanь, paarti xadaa naidabarigyi ba hezegtei meentnyydhee syløø bolood baixadanь, maassova sebergenyydei meetod xadaa xubilhan ysloovinuudta jaabaşji ranagyi, zorilgodoo xyrenegyi.

Paarti xadaa paartiin prograamma ba ustaavlji ebdehen xyydhee, eerilngee zergenyydiiji jyre seberleze şadaxa baina.

Maassova seberlelgenyydei otricaatelьna talanuudanь b gexede, maassova seberlelgiin kampaneiska xaraakte, tyryyşiin eelzeende, xynyydte individyaalьna xandalgiin ni leeninske priincepiiji xazagalruulxa liinieer, ton olon unuudiiji uşaruuldag.

Maassova seberlelgenyydei meetod bolbol togtoomol daartiiji bii bolgozo, xynyydiiji togtoomol johonoi meere oruulza, formaalьna xandalgada tuhalna, paartiin çleenydte, xydelmerilegşedte anxaraltaigaar xandaxa tuxai parn zaabariiji xysed bejelyylxe argiiji ygedeggyi tiin praakdeere, paartiin çleengyydei erxiiji bagadxaxa jabadalda edeg baina.

Tereentei negen xamta, maassova seberlelgenyydei yje, paartihaa jamarşji yndehe barimtagyigeer gargaxa jabauud olon yzegdee, xarin, paartida şurgahan xarşa daisan eentnyyd bolbol ynen sexe xydelmerilegşediiji xardaxa soxixo jabadalda seberlelgiiji xeregledeg baigaa.

Tiimehee, paarti bolbol seberlelgiin jixe xydelmeriiji jaaad baihan, tere ysloovinuudta, maassova seberlelgiin meetod xadaa şuxala bişe bolno. Paartiiji, aradai daisadhaa, izmeenidhee, predaatelьnuudhaa ba faşiizmiin ageentnyydhee selgiin serьjoozno xydelmeri bolbol maassova seberlelgeei hyyleer jabuulagdahan faakt xadaa enenei tuxai xe. Ene xadaa slyçaina bişe. Paartida şurgahan, xarşa daielemeentnyydei xoroto deejatelьnostiin şine meetodyyd ol dvyryyşniçestvede, paartiin liiniiji jyre le gazaa taa zybşeelgeer, terenei togtoomzonuudai tylee temesexiiji le gazaa talaaraa belen baigaar, eerilngee xoroto deejatelьnostiiji xalxalalgada baina. Daisan elemeentnyyd xadaa i zarim xytelberilegşedei heremziiji mexelxe ba bagadn tulada eldeb xaşxaraldaa şuujaaji, xuurmag aktiivnos, podxaliimstviiji baiguulxa jabadaliji, zohor aaşanuudai, estvenno ygenyydei, amarşalalgiin atmosfeeriiji baiguulxa aaliiji yrgeer xereglegdeg baihaniinь elite baina. Tiimehee, ssova seberlelgiin meetod bolbol paartida şurgahan, eerilngee n niuuriiji dvyryyşniçestveer ba paartiiji mexelxe argaar alhan daisan elemeentnyyd tuşaa bagaar deistvenne ba zojoo tuiladaggyi baişoo.

Maassova seberlelgenyydei meetod bolbol paartiin pase çleengyyd geze nerlegdegşedte ilangajaa xursaar xangdahan baiba, tiime bolxolooroo, passiivne gehen şaltauudaar, ynen sexe ba hain sedxeltei çleengyydiiji paar gargaxa jabadalda asardag baigaa.

1933 onoi seberlelgiin yjede passiivne gegdegşed xadaa ihaa gargagdagşadai ton jixenxi gryyppenь baihan jym. l tere passiivne geze nerelegdegşed tuşaa partiina organuudai zyghee ton olon alduunuud xegdehen baina. sexe, preedanne xydelmerilegşed, tyryy zergiin yiledxid bolbol olon uşarnuudta, passiivnanuudta toolog baigaa. Olonxidoo le jamar negen xoohon, nagruuzdgyi jixe byletei deerehee, kryžooguudta xeden udaa gyi, politekzaamenai yjede, tolgoi ebdegşe ba golovoka jamar negen asuudalda xariuusaagyi nyxedyydiiji nanuudai zergede toolodog hen.

Passiivnostiin tyløø jamarşji yndehe barimtagyigeer hanai zişeenyydiiji xaruulhanai xereggyi baina. Edener organizaacada ysøøn bişe oldoxo baina.

Tiime bolxolooroo, paartiin bexizexetei negen xamta, sova seberlelgenyyd xereggyi bolno.

CK-ei, 1937 onoi fevraalьska-maartovska pleenym ba 1938 onoi janvaarьske pleenym deere, paarti xadaa rtiin çleengyydei sydьbaa tuxai, paartihaa gargaxa gagdagşadiiji paartida gedergenь abxa tuxai asuudalda alьna ba sedьxelgyi—biyrokratiiçeska xandalgiin praaktiburuuşaahan baina. Paartihaa gargalga deere şalgarxa bsexiiji oroldogşo, paartida şurgahan karьjeriis elemeenteer ba repreessiin xemzeenyydiiji yrgøør xereglexe jabar paartiin ynen sexe çleengyydiiji soxixiiji ba partiina zerdte demii ylyy hezeglelgiiji bii bolgoxiiji oroldodog, aardotor baigaa bag ymdehen daisadaar, ene praaktika bolbol r xereglegdehen baina. Daisan xadaa taaktikaa xubilgan heiji haişaahan janza yzyylze, heremze tyxai falьşiivo ygøør daldalza, xoorondiin naidalgagyi jabadaliiji bii bolgoba manai zergenyydiiji dezorganizovaalxiiji xaruulan, sexe kommuniistnuudiiji ali bolxoor soxixiiji oroldozo, eeree spekyliirovelldeg baina.

„Heremziin“ tug dooro baiza, ynen sexe xydelmerilegxardaxa jabadal xadaa mynøø yjede daisan deejatelьi xalxalxiin, daldalxiin jixeşeg delgerengi arga bolno. dai, zygiin eliryylegdeedyi uurxaiji, xamagail tyryyn, şadai dunda bederegtii.

BKP(b)-ein CK-ei, 1938 onoi janvaarьska pleenym bolbol haa oguulьna gargalgiin praaktikiiji likvidaacalgiiji ba haa gargalga gy, ali gargagdagşadiiji gedergenь abalga asuudalnuudiiji şiidxexede diferenciirovanne xandalgiiji xereg deere togtoolgiiji xangaxa xede xeden xemzeeji abhan baina.

CK xadaa CK-ei 1937 onoi fevraalьska- maartovska ym deere xehen, nyxer Staalinai elite zaabarihaa xytelbhan baina, gebel:

„Manai zarim partiina xytelberilegşed bolbol xynyydte, in çleengyydte, xydelmerilegşedte anxaralai ygei baişaraar jadarana. Tereenhee gadna, tedener bolbol paarçleengyydiiji medenegyi jyygeer xaişan geed azahuuxaişan geed urganab geze medenegyi, xydelmerilegşeyrenxiidee medenegyi. Tiimehee, paartiin çleengyydte, in xydelmerilegşedte individyaalьna xandalgagyi bai. Paartiin çleengyydiiji ba partiina xydelmerilegşediiji edee individyaalьna xandalgiin ygei deerehee le, tedebol taamagaar xydeldeg jym, gebel: nege haa tedeneterxeigeer, xem xemzeegyigøør magtadag, ygeiş haa, iiji baha le olo olooronь ba xem xemzeegyigøør soxiden miangaadaaranь ba arbaad miangaadaaranь, paargadag. Tiime xytelberilegşed bolbol jyre le „jediniituxai, paartiin tus tus çleengyyd tuxai, tedenerei tuxai hanaagaa tabidaggyi aad le, xeden arbaad daaranь bodoxiiji oroldodog. Tedener xadaa paartimor millioonno jym, teed, gargagdahan arbaad miangan bolbol paartiin baidalda jyyjiişji xubilgaza şadaxae hanaagaa zahaad miangaad ba arbaad miangan iiji paartihaa gargaxa jabadaliiji baragtai xereg geze g. Tiin, bodoto deeree, ton gynzegii antipartiina xy paartiin çleengyydte iimeer xandaza şadaxa bainad.

Xynyydte, paartiin çleengyydte ba partiina xydelmerilegşedte iime sedьxelgyigøør xandahanai rezylьtaadta paartiin negen xubidanь xoroobusalga ba duragutalga iskyysstvenneer bii bolgogdodog baina, tiin, trockiis dvyryyşnigyyd bolbol iime xoroobusalhan nyxedyydiiji zoxidoor şagtaglaza, trockiis vrediitelьstviin şabar uruu şadamgaigaar tataza oruuldag bainad“.

Nyxedyyd, BKP(b)-ein ustaavta xubilaltanuudiiji oruulxa tuxai teezisyyd tuşaa diskyyssiin bolzo baixa yjede, paartiin ynen sexe çleengyydei neriiji gutaaxa jabadalda esergyy temeselei xemzeenyyd tuxai asuudal bolbol hyylei huurida baigaa gyijinь anxaraa bezet. Ene teemeer CK-de ba „Praavdiin“ redaakcada olon tooto bişegyyd orohon baigaa. „Heremziin“ tug doro jabuulagdahan xarşa daisan deejatelьnostь tuxai xedexen zişeenyydiiji xaruulxamni.

Tamboovsko ooblastiin, BKP(b)-ein Issiinske raikoomoi sekretaariaar Kaliakaikin gegşe baihan jym. Bogonixon sag soo tere bolbol 175 xynyydtei partorganizaacahaa, 58 xynyydiiji paartihaanь gargazarxihan baina. Kaliakaikin xadaa iigeze xedeg baigaa: xen negeniiji paartihaa gargaınsaaraa, tere garguulagşada jamar negen uşaraar xabaadaxa byxii kommuniistnuudiiji partiina xariuusalgada xabaaduulxa tuxai asuudaliiji tabidag hen. Tere xadaa øøre janziin „konveljeraar“ jabuulga xedeg baiba. Zişeelxede, Kaliakaikinai oroldolgoor, Nazaarov gegşe xadaa paartihaa gargagdaad, hyyleeriinь raikoomoi erilteer aarestiagdahan baigaa. Tere xadaa 7 hara soo aarest dooro baigaad, tereende şiglyylegdehen zemelelgenyydei todoroogyi deereheenь, myrdelgiin oorganuudaar syløølegdehen baigaa. Gexiin xamta, Nazaarovai aarest dooro baixa yjedenь, tereentei barisaatai gegdeze terenei hamganiinь ba yşøø 7 kommuniistnuud paartihaa gargagdaa, myn baha 28 komsomoolьcuud komsomoolhoo gargagdaza, partiina bişe 10 bagşanar xydelmerihøø gargagdahan baigaa. Hyyldee oşoxodoo, Kaliakaikin bolbol aradai daisan geze eliryylegdeed, paartihaa gargagdahan ba aarestiagdahan baigaa.

Zişeelxede, Arxaangelьske partiina organizaacada ton xoroto xardagşa Prilyyçnii gegşe baigaad, kommuniistnuudiiji nerleze 142 medyylgenyydiiji bişehen baibaş, tedenei negeniinşji todoroogyi.

Leningraadta, Napvolьskaja gegşiin antipartiina gryyppe bolbol yni udaan sag soo xoroto xydelmeriiji jabuulxa zuuraa, ynen sexe kommuniistnuud tuşaa komprometiirovelhen materiaalnuudiiji jixeer „organizovaaldag“ tedener tuxaida NKVD-de medyylgnyydiiji bişedeg ba ynen sexe xynyydiiji soxiuulxa jabadaliiji tuiladag baigaa. Xeden arbaad ynen sexe xynyyd ene gryyppeer xardagdahan baigaa.

Arxaangelьska ooblastiin, BKP(b)-ein Rovdiinske RK-ei sekretaarь Glaadkix gegşe aradai daisaniiji oloxo daabariiji kommuniist byxende ygexe zuuraa, „eneenhee jamarşji peregiiib bolxogyi“ geze uridşalan medyyldeg baigaa.

Aktiyybinske ooblastiin Kliyçoovo raioondo aradai daisan Peskoovskaja gegşe 156 kommuniistnuudiiji paartihaa gargaxa jabadal organizovaalhan baina, tiin tede garguulagdagşad bolbol byxii organizaaciin 64 proceentenь bolxo baigaa. Ene raioonoi „Progreess“ kolxoozdo 13 xyntei baihan partiina organizaaca bolbol byxiidøø paartihaa gargagdahan baigaa.

Daisad xadaa ynen sexe bolьşeviig kaadrnuudiiji soxixiin tulada gol xysejøø şiglyyldeg baihan jym. Ukraiinska xytelberiixii partiina organizaacanuudai negendenь, eliryylegdexe xyrterøø baihan, aradai daisan Kydriaavcev bolbol øørlingøø pokazaaninuud soo iigeze xelehen baina:

„Bidener xadaa paartihaa xynyydiiji ali bolxo oloor gargaxiiji oroldodog hemdi. Gargagdaxagyiş xynyydiiji gargagşa hem. Zorilgo xadaa negen le baigaa—zebyyrxehen xynyydei tooji oloşoruulxa, tiin tereegeeree øørlingøø sojuuzniguudai tooji oloşoruulxa.

Partiina apparaadiiji handargalga xadaa myn tereşelen aradai daisadai xoroto deejatelьnostiin plaanda orolsohon baixa. Ukraiinada, paartiin obkoomuudai negende, mexe goxoor şurgahan, aradai nygøøde negen daisan iigeze medyylhen baina gebel:

„Bi xadaa 5-6 xonogoi torşo soo obkoomoi apparaadiiji namnazarxiood, obkoomoi tahaguudiiji erxilegşeneriiji bultiijinь şaxuu gargaza xajaad, 12—15 instryyktornyydiiji taraahan ba obkoomoi texniiçeske persenaaliijiş helgehen baigaab.

Ede byxeniiji, daisadtai temesexiin ba KP(b)U-iin obkoomiiji heremzee aidahan xynyydhee seberlexiin tugaar daldalan xehen bainab. Obkoomoi apparaadiiji „seberieheneigee“ hyyleer, myn baha le tere tugaaraa xalxabşa xeze, gorkoomuudiiji ba raikoomuudiiji taraaza exilhen bainab. Bogonixon bolzor soo 15 sekretaarьnuudiiji ba xeden olon xydelmerilegşediiji xydelmerihøønь gargaza xajaab, teed, tedener tuşaa jamarşji komprometiirovelegşe materiaal namda baigaagyi. Bi xadaa xydelmerihøø ton buruugaar garguulagdahan xede xeden kommuniistnuudiiji paartida zebyyrxyylen, daisadtai temesehen janza yzyylegşe hem. Tereenhee gadana, manai kontrrevoliycioonno organizaacada xede xeden xabaadagşadiiji xydelmerihøønь gargaza, baga xydelmeride oruulza, tedeneriiji unaxahaanь arşalhan bainab“.

Zarim organizaacanuudta xardagşad bolbol zorgooroo xeterxedee, xyløø stool deere tabidag boloo.

Zişeelxede, Kiijevske ooblastiin raioonuudai negende xardagşa Xaneevski gegşe eliryylegden soxigdohon baina. Kommuniistnuudiiji zaaza Xaneevskaar ygtehen olontooto medyylgenyydei negeniinşji todoroogyi. Gebeş, ene xardagşa bolbol dyyxejee aldangyi baiza, BKP(b)-ein obkoomdo bişehen øørlingøø eliryylelgiin medyylgiin negende iime eriiteteigeer xandahan baigaa, gebel: Daisadtai temeseze tainiraa barazarxioob, tiimehee kyroortdo oşoxo pytioovko erineb“. (**Şanga enieeden**).

OBLOZ-iin partkoomoi sekretaarь Nefeedov gegşiin, Irkyytske aktiivai suglaan deere xelehen ygenyydenь xarakteerne baina. Tere xadaa paartiin çleengyydiiji gurban gryyppenyyd bolgozo tahalna: „negedexi figyyrenь,—geze medyylbe,—jixeer aktiivna bolood baigaa haanь, tereniiji şalgaxa xeregtei, lab le xargiinь daisanda abaaşaxa beze. Xojordoxi figyyrenь, tereende „bagaaz“, xynde giiri baigaa haanь, terenei geegdexe baihaniinь eli baina, giirinь tereende haad xexe, tereniiji xaraanda abza, şalgaxa xeregtei, xargiinь baha le daisanda abaaşaxa beze. Tiin gurbadaxi figyyrenь, ynen sedьxeleeree bişe, xarin aihandaa xydelmerildeg xyniiji olxodo, ende labşji aldagdaxagyi—daisan baixa“. (**Şanga enieeden**).

Xaranat, byxeli „teoori“ bolno.

Zarim xardagşadai „deejatelьnostь“ bolbol ton yrgen dalaisatai boloo, tiin xeterxedee tereende eldeb „racionalizaaca“ bii bolgozo exilee.

Zişeelxede, Alekseejev—1925 onhoo xoişo paartiin çleen Irbeiske raioonno partiina kabineediiji erxilegşe, (Krasnojaarska xizaar). Muugaar xydelmerildeg hen, ynen sexe kommuniistnuud ba partiina bişe bagşanar tuşaa xardalgiin medyylgenyydiiji bişelgede xamag sagaa bardag hen. Ende, terenei „xeregyydenь“ olon baiza, „jixe daisan“, „baga daisan“, „bagaşag daisan“, „byri bagaxan daisan“ geze speciaalьna grafaanuudtai spiisog zoxioohon baina. (**Niitiin enieeden**) Raioon dotor, tere xynei, tonşji bolxoşgyi orşom baidal bii bolgoheniiji xeleedşji jaaxab. Hyyldee oşoxodoo tere xadaa xardagşa baihandaa paartihaa garguulagdaza xajagdahan baina.

Tere Alekseejevtei daşaramduulan, iime tiip xende adii geeşeb geze bodood yzexedemni, Googoliin „Mioortvo dyyşe“ geze poovestьhoo, Sobakeeviç hanaandamni orobo. Xendeşji medegdexeer, Sobakeeviç xadaa bygediiji moşeennigyyd ba deermeşed geze toolodog baigaa. Çiiçikov bolbol gybeernske goorod soohoo, sexe ba prostoi hanaatai baihanainь tyløø policmeistrte bultanhaanь ylyygeer durataib geze mederxedenь, Sobakeeviç bolbol iigeze xariuusahan baina:

„Moşeennik! Xudaldaxa, mexelxe, teed yşøø tantai xamta obeedlexe. Bi tedeneriiji bultiijinь medexeb: tede bultadaa moşeenniguud, tende byxii goorodonь tiime jym: moşeennigenь moşeennik deeree huugaad, moşeennigoor tuulgaad jabadag. Bultadaa xreestiiji naimaalagşad. Tende gansai gurimtaişag xyn bii jym: prokuroor; teed terenş, yneniinь xelexede, gaxai jym“. (**Zaal soo enieeldeen bolno**).

Eneen deerehee xaraxada, Sobakeeviçiin aşa guşanaranь manai ene sag xyrter yleze, xaa jaaxan paartidaşji şurgahan baina. Xamuuriiji gartaa şangaxanaar bariaad, ede metiin bog şoroinuudiiji manai partiina gerhee xamaza xajaxa xeregtei (**Ebtei aplodismeentnyyd**).

Amidii xynhøø zaisaxaa oroldolgo, tereende şiglyylegdehen zemelelgiiji bodoto deerenь medexe duragyi xysel ton olontooto partiina xytelberilegşedei ybşen bolzo ylehøør, zandaa. Straxoovşçiguud ba perestraxoovşçiguud manai partiina organizaacanuudta ysøøn bişe bii.

Nege yjede, daisadtai „barisaagai“ motiivaar paartihaa gargalga bolbol ilangajaa jixe xemzeede xyrehen baina. Mynøøşji baha le iime jyymen baixa.

Ene yndehe huuri deere ysøøn bişe ynen sexe xydelmerilegşed, paartihaa oguulьna gargagdahan baina, tedenerei byxii zemenь le jyy baigaa gexede, tedener xadaa xydelmeriiin ysloovinuudaaraa, aradai daisadtai dairaldaxa ba xaraisaxa—„nege yyliceer garxa“ uşartai boldog baigaa.

„Aradai daisadtai barisaa“ geze—ene xoodko foormul bolbol—ynen sexe kommuniistnuudiiji soxixiin tulada, antipartiina elemeentnyydeer yrgøør xereglegdedeg baigaa. Ene foormul xadaa ton jixe yrgen ba jyrenxiigøør xereglegdedeg baigaa. Miin, jyriin taniisalgaşji, daisadtai ujalgiingaa talaar xamta xydelmerilelgeşji, daisadtai ynexøørøø barisaaşji, jamar negen gradaacagyigøør kontrrevoliycioonno xydelmeride xabaadalgaşji—ede eldeb janziin uşarnuud deere dursagdahanda toologdozo, byxiidøø niite foormul soo xabaadalsan bagtadag baigaa.

Ene yndehe huuri deere baga bişe alduunuud xegdehen ba mynøøşji yşøøl xegdene.

Formaalьna şaltagaanuudaar, xynyydiiji iime oguulьnaar şiidxexe jabadalai baixada, aradai johotoii buzar daisad, egeel jixe zyyligyyd, pravosyydiiin xeheeltehee zaisadag baina.

Samostraxoovşçiguudai tuhaldag gazarta le, xardagşad bolbol xoroto xydelmeriiji jabuuldag.

Samostraxoovkiin iime negen zişee baina. „Sveerdlovyygolь“ treestiin şaaxtnuudai negende şaaxtiiji erxilegşe ba glaavna inzeneer bolbol uçaastogai naçaalьnigta dooro dursagdagşa soortiin xarakterlistikiiji bişeze ygehen baina, gebel:

„Xydelmerilze şadaxa. Sag yrgelze arxidadag. Medeldee baigşadtai arxidaxadaa şadamgai. Hyylei yje soo prograammajaa gyisedxene. Organizacioonno şadabarinuud bii. Uçaastogoi xydelmeriiiji xangadag. Xydelmeriiin dalaisada duragyi. Abalgiin asuudalda jixeşeg konservaator ba opportuniist. Bagaxan daabari abza, xyngenøør xydeløød, jixeer xylehe olxiiji oroldodog“. (**Enieeden**).

Paartiin zarim çleengyyd bolbol bejee perestraxovaalxiin tulada emnelgiin yçrezdeeninyydei tuhalamzada xandahan bainad. Nege grazdaniinda ygtehen, iime negen spraavka baina.

„Nyxer (gol myrenei nere) øørlingøø bejiin elyyrei ba soznaaniiingaa talaar, angiiin jamar negen daisangaar terenei zorilgodo xereglegdeze şadagdaxagyi baina.

Kiijev goorodoi Okt. r-noi Raipsiix (gartabilganь“). (**Şanga enieeldeen**).

Xynyydte, paartiin çleengyydte, øøre janziin „biologiiçeska xandalgiin teoori manaida nelieed yrgenøør huurizahan baina. Tereegeer bolxolooroo, kommuniistnuud tuxaida, terenei bodoto xeregøørenь bişe, xarin terenei jamar negen xoliin ba dytiin tyrelxidei xeregeerenь hanaza yzexe, jamar nege xygşen exiin ideologiiçeska viiderzannostь ba sociaalьna şiglyylelgenь dutagdaltai uşariinь, tereenhee xoişonxi xøden yjiin tyrelxideinь karьjeeriiji gutaaza bolno. (**Enieeden**).

Iime xandalga bolbol marksiizmtai jyygeereeş niilze şadaxagyi baina. Xybyyniinь esegiingee tyløø xariuusaxa bişe, paartiin çleen tuxai terenei xereg deereheenь xaraza medexe johotoi geze, nyxer Staalinaar negente bişe xelegdehen ba temdeglegdehen uşar baidalhaa bodozo yzexe johotoibdi. Gebeş, manaida praaktika deere, xydelmerilegşiin xereg jabuulgiin ba politiiçeske niuuriiji terenei xydelmeriøør bişe, xarin terenei tyrelxidei, xoliin ba dytiin preedkenyydei fizinoomioor todorxoildog yzegdel taranxai baina.

Ene „teooriiin“ tyløølegşed bolbol elite vestypaalna xeze xelexeer bişe. Gexetei xamta, tedener xadaa øøhediingøø xydelmeriiji aalixanaar jabuulza, jabuulzal baidag ba xyn tuxai tereenei xydelmeriøørenь bişe, xarin terenei ug tyrelxidøørenь hanaza yzedeg bainad.

Ene „biologiiçeska“ xandalgiiji eseslexe xeregtei. (**Nerjeme aplodismeentnyyd**)

Paartiina çleengyydei gansa le otricaatelьna talanuudiinь xaraad le, tus xydelmerilegşiin byxii jabahan zamiijinь xaraxa ba segnexiiji, terenei dostoinstvo ba dutagdalnuudiiji medexiiji xysedeggyi xynyyd, manaida ysøøn bişe bii boloo, bi xadaa tedeneriiji psevdomaraliistnuud geze nerelxe bainab. Ede xynyyd xadaa xyniiji xezee negente byrildehen aad, xydelxejøø bolişohon yxengi sxeem şingieer xaradag.

Ede xynyyd xadaa „etaloonuudiiji“ ba sxeemyydiiji izobretaalagşad myn. Tedenь, hyyleeriinь, hain gy, ali muu gy, sxeemde zoxino gy, ali ygei gy geze hanaxiin tulada zarim zarim xydelmerilegşedte niaagdadag baina. (**Enieeden**)

Socialiizm baiguulxa talaar byxii manai xydelmeri, byxii manai xymyyzyylelgiin xydelmeri bolbol xynyydei soznaaniiiji xubilgaxa jabadalda zoriuulagdahaniinь, ede xynyyd martana. Xynyydiiji, tedenerei soznaaniiiji xubilgaxiin tulada le, manai paarti baidag, terenei tulada le bidener, socialiizmiin ilaltanuudiiji tuilahan bainabdi, terenei tulada le bidener, kommuniis baiguulaltiin zorilgonuudiiji tabinabdi. Xynyydei soznaaniiiji xubilgaxa jabadal bolbol paartiin çleengyydte xabaadaxagyi jym geze, kommuniistnuud bolbol tyrexehee garxahaa xoişo eldeb predrassuudkanuudhaa syløø jym, tiimehee, jamarşji xymyyzyylelge tedenerte xereggyi jym geze zarimaşuul hanadag baigaa haa, xynyydiiji egeel idealistiiçeske, sxematiiçeske xaralga bolxo baina. Uridşalan beledxegdehen xemzyyreer, tereenei tuxai abstraaktna hanadag ba tereniiji byxii xolboogooronь ba damzuulgaaranь xaraza yzedeggyi jabadal xadaa—xyniiji passiivnostьde oruuldag, xynyydiiji pessimistiiçeske segnexe jabadalda oruuldag. Iime pessimistiiçeske xandalga bolbol xuuşan teeşee şiglyylegdehen baina. Xynyydiiji segnexe talaar iime xandalga bolbol bolşьeviizmtei jyygeereeş niilexegyi baina. Øørlingøø metodoloogiiin talaar tere xadaa bolьşeviizmda, gynzegii xorotoi baina.

(Yrgelzelelenь udaadaxi noomerto)

Azalşadiiji kommuniizmiin dyyxeer xymyyƶyylge—xyndete zorilgo

„BKP(b)-ein istooriiin xuriaangii kyyrsiin" zoxioogdon garxatai xamta, Kabaanskiin aimagai partiiina ba partiiina bişe bolьşeviigyydei dunda, marksiizm-leniniizmiin revoliycioonno teooriiji şudalxa jabadalda serьjoozno erjelte bolhon baina.

„BKP(b)-ein istooriiin xuriaangii kyyrsiin" garalgatai daşaramduulan, partiiina propagaandiiji emxidxexe tuxai" paartiiin Centraalьna Komiteedei togtool bolbol teoretiiçeske xemƶeegee deeşelyylxe ba partiiina propagaandiiji zybeer organizovaalxa xeregiiji ynexeer ynder deere yrgehen baina.

Ene istoriiçeska togtooliiji zyblen xelselge xadaa xydelmerişed, kolxoozniguud, inteligeenciin azalai ba politiiçeske aktiivnostiiji xyseteigeer deeşelyylee. Tedenerei teoretiiçeske eriiтenь, marksiis-leeninske teooriiji şudalalgada intereesenь ugaa jixe boloo.

Azalşadai ene eriltiiji xangaxiin tula, BKP(b)-ein Kabaanskiin aikoom xadaa leekcenyydei, doklaaduudai ba konsulьtaacanuudai plaan tabiza, 6 propagandiistnuudiiji, 3 konsulьtaantnuudiiji batalaba. Urdanь baihan 30 kryzooguudai orondo, mynөө 5 kryzooguud batalagdaza, ende 68 xynyyd huralsana.

Bolьşeviizmiin istooriiji yzegşedte tuhalamƶa bolgon, ene yje soo, Obkoomoi leektorske gryppeer 9 leekcenyyd xegdee, ƶişeelxede, „Jyy xexeb" geze Leeninei kniige tuxai, „Rossiido kapitaliizmiin xygƶelte" tuxai, „Demokratiiçeska revoliyycede sociaal demokraaduudai xojor taaktika" tuxai ba busad. Unşagdahan leekcenyydte 990 xynyyd xabaadaa. Gadna, 14 konsulьtaaca, terenei toodo 10 konsulьtaaca xydөө niutaguudta, xegdehen baina.

Olonxi kommuniistnuud, komsomoolьcuud ba partiiina bişe bolьşeviigyyd bolbol BKP(b)-ein CK-ei togtooloi gynzegii udxiijinь oilgoo, paartiiin istooriiji yzelgede glaavna meetodenь, samostojaatelьna yzexe meetod geze medened. Iimehee, olon tooto xynyyd xadaa BKP (b)-ein istooriiji samos'ojaatelьna yzeƶe bainad, nyx. Şeeleçov—4-dexi glavaaji yzeƶe dyyrgee, exin istooçniguudiji şadamaraar xeregledeg ba konsulьtaaca, leekcenyydte aktiivnaar xandadag, materiaalaa haltar konspektiirovelдeg baina. Tereşelen, nyxed Tryşkoov, Ponomarçyyk ba busad haitar yzeƶe bainad. Zygөөr, zarim nyxedyyd—Paanov, Bytiinov ba busad bolbol өөhediingөө ideine politiiçeske xemƶeeji deeşelyylxiin tulada jyyş xenegyi, paartiin istooriiji yzelgede exileedyi. Manai aimagai propagandiistnuud bolbol BKP(b)-ein Obkoomoor organizovaalagdahan kystovoi seminaarta xabaadadaggyi baina, eneenhee medexede, tedener xadaa өөhediingөө znaaniiji deeşelyylxiiji ton bagaar oroldonod.

Azalşadai aktiivnostiiin ulam urgaxatai xamta, Kabaanskiin raigazeed „Staalinska pyytь" bolbol xydelmerieө şinedxen tabixa johotoi ba ujalgatai aad, xariin mynөө xyrter, teoritiiçeske materiaalnuudiiji ton bagaar xeblene.

Iimehee, paartiiin Kabaanskiin aikoom bolbol BKP(b)-ein CK-ei togtooltoi taaralduulan, partiiina propagaandiiji zybeer emxidxexe ujalgatai ba dutuunuudaa sag darii likvidiirovelxe johotoi geƶe erigdene.

G. Baƶaanov.

Agitacioonno-maassova xydelmeri hulaar tabigdanxai

Xori. Ydiin somonoi Kiirovei neremƶete kolxoozoi dergedexi partiiina exin organizaaclin partoorg nyx. Ciibikova D. bolbol BKP(b)-ein istooriiji şudalalgada anxaralaa ton bagaar tabina.

Tus partiiina organizaaca bolbol paartiiin 4 çleengyydtei, 9 kandidaaduudtai ba nelieed olon aktiivuudtai—iime xysetei organizaaca baibaşji, BKP(b)-ein istooriiji şudalagdaxa eriltiiji xangaƶa şadaagyi baina. Hara byride kryƶoogoi zaniaatiiji 2 daxin jabuulxa johotoi baihan aad, 1939 onoi negedexi kvaartal soo miil xojor udaa zaniaati yngergehen baina. Kryzoogoi xyteiberiilegşe nyx. Bydaƶaapov bolbol xydelmeriidөө xariuusalgagyigөөr xandana.

Gadana, BKP(b)-ein XVIII sjeezdiin materiaalnuudiiji yzelge kolxoozniguudai dunda ton muugaar tabigdanxai. Myn agitacioonno maassova xydelmeri hulaar jabuulagdadag deerehee, kolxoozniguudainь disciipliine muu baina. Gadna, ene kolxoozoi malnuudainь tyi xoroltotoi baixa jym.

Kolxooznig.

TORGOOVO KAADRNUUDIIJI BELEDXELGE

Burkopsojuuzai sisteemiin kyrsovoi baaza bolbol ene ƶilde selьpoogoi 14 tyryylegşeneriiji beledxeƶe gargaa. Gadana, maartiin 30-da 16 şoofernuudiiji beledxeƶe gargahan baina. Mynөө şoofernuudai kyyrsede 17 xyn huralsaƶa baina. Edener bolbol raisojuuzuudta ba selьpoonuudta xydelmerilxe baina.

Tarilgiiji tyrgөөr ba hain şanartaigaar dyyrgexe

Ynder pokazaatelьnuud

Petropaavlovka. Yçөөtein somonoi, Dorzo Banzaarovai neremƶete kolxoozoi №2 brigaada (brigadiiranь nyxer Bujantuujev) bolbol ene ƶilde 207 gektaar tariiga xexe plaantai baina. Tus brigaadada 14 plyygyyd xydelmerline. Tariigajaa apreeliiin 16 da exilee.

Tariigiin tyryyşiin ydernyydhee exileed, erxim plyygşed nyxed Dugar Toboojev, Nadmid Tygyldyyrova, D. G. Cebeenov, Daşaƶaapov Zundii gegşed aƶalai ynder bytөөsiin erxim ƶişeenyydiiji xaruulna; edener xadaa ydertөө nege gektaar xaxalxa noormotoi aad, nege lemeextei plyygyydeer 1,15—1,25 gektaar xaxalna. Myn, kolxoozniguud nyxed Baldan Cebeenov, Bazarzab Dorƶeejev, Sambuujev gegşed nege yderte 4,6 gektaar gazarta garaar yrehe xajaxa noormotoi aad, yder byri 5—5,5 gektaarta yrehe xajana.

Tus kolxoozoi №1 brigaada (brigadiiranь nyxer Ganƶuurov) xadaa myn 207 gektaar tariiga xexe plaantai baina. Tus brigaadiin erxim plyygşed bolbol staxaanovska xydelmeriin ƶişeenyydiiji xaruulna. Ƶişeelxede, paaxarь nyxer Nanzad Sengyynov bolbol nege lemeextei plyygeer 1 gektaar xaxalxa noormiin orondo, 1,18 gektaar xaxalna, baha plyygşe nyxer Daşa Batamynkyyjev gegşe xojor lemeextei plyygeer ydereigөө noormiiji xolo ylyylen dyyrgene.

Ede, xojor brigaadanuud bolbol xabarai tariigiiji bogonixon bolzorto, erxim şanartaigaar dyyrgexiin tylөө socialiis sorevnovaani batalhan baina. Sorevnovaanida №1 brigaada tyryy huurida jabana.

C. ALTAISKI.

Aƶalaa zybөөr organizovaalna

N-Selengiinske. (Manai sobkoorrhoo, telefoonoor abtaba). Noovo-Selengiinskiin selьsoveedei, „Spartaag" kolxooz bolbol kolxoozno arbadaxi xabarai tariigiiji ƶişeete hain beledxeltegeer ugtaƶa, tereniiji amƶaltataigaar jabuulƶa baina. Apreeliiin 20-do, 50 gektaar gazarta jaariciin kylьtyrenyydei tariigiin xeƶe, tariigiingaa plaaniiji 16 proc. dyyrgebe. Tariilgiinь şanar hain. Tus kolxoozoi bolbol tariigiin xydelmerinyydiiji jabuulgiingaa tylөө aimag dotoroo tyryy huuri eƶelƶe baina.

Tariigiin ede amƶaltanuud xadaa tus kolxoozoi kolxoozniguudai, xydelmeridөө ton aktiivnaar, intyziaazmiiji gargaƶa xandahanainь rezylьtaadta tulagdahan baina. Edener xadaa Staaliinska gurbadugaar tabanƶilei neremƶete socsorevnovaanida yrgenөөr xabaadalsaƶa, aƶalaa ynder pokazaatelьnuudiiji xaruulaa, baga bişe amƶaltanuudiiji tuilaa. 8 paaxarьnuudanь (brigaadadaa 10 paaxarьnuud) gaƶariiji xaxalxa, ydereigөө noormiiji sag yrgelƶe ylyyblen dyyrgebe jabanad. Ene brigaada bolbol yder byri 10 gektaar gaƶariiji xaxalxa noormotoi aad, eneenee 110—130 proc. xyrter dyyrgebe. Paaxarьnuud Kaalzin, Loskuutov gegşed ydereigөө noormiiji 180 proc. xyrter hain şanartaigaar dyyrgedeg baina. Tus kolxoozoi tyryylegşe nyxer Byrlakoov ba polivoi brigadiir nyxer Kaalzin gegşed kolxoozniguudaigaa aƶaliiji zybөөr organizovaalƶa şadna.

C. Dondukoov.

20 GEKTAAR ŞENIICE TARIBA

Zakaaminai aimagai, Voroşilovoi neremƶete kolxoozoi bolbol tariigiin xydelmerinyydiiji exilebe. Exilhen ydertөө 20 gektaar gazarta şiniice tariaa. Ene kolxooƶ tariigiiji hain beledxeltegeer ugtahan ba erşemteigeer jabuulƶa baina.

Şojoonov.

Amerikaanska pisaatelьnuudai liigede soveed pisaatelьnuudai amarşalga

Nьju-Ioorkdo neegdexee baigaa, amerikaanska pisaatelьnuudai kongreesstei daşaramduulan, soveed pisaatelьnuudai sojuuz bolbol bişeg elьgeebe, tereen soogoo amerikaanska literatyyriin deejatelьnyydiiji, ebtei hain barisaatai aguujixe aradai tylөөlegşediiji amarşalba.

Bidener bolbol taanarai kongreessiin udxaşanariiji yndereer segnenebdi—tere xadaa principiaalьna ba erelxeg şiidxeberinyydiiji, erize baigaa, iime yjede suglarba. 160 ƶilei urda tee, amerikaanska zaluu arad bolbol өөhediingөө bejee daangi baldalai tylөө temeseƶe baixadaa, Jevroopiin erxim hain xynyyd xadaa dalain saadaxi demokratiida tuhalxa geƶe jiree hen. Byxii oronuudai pisaatelьnuud bolbol amerikaanska revoliyyciin ideaalnuudiiji propagandiirovelhen jym. Өөriingөө politiiçeske ideinyydei tylөө Sibiirь sylgedehen, caarska Rossiidoxi pisaatelь Aleksaandr Radiişçev bolbol amerikaanska aradai syleөleigiin xyndeletgede bodoto gümn baiguulhan baina. Istoori xadaa tus tus aradnuudai sydьbaanuudiiji negen bolgon xolbohon baina. Amerikiin progressiivne xyseenyyd bolbol şine tiriaanida esergyy xede xeden araduudai erxe syleөjinь ba bejee daangi baidaliijinь xamagaalagdaa өөriingөө xysen tyges gooloo siiji yrgexe johotoi, iime s tulaa. Xamaadaxagyin, neiln teedei gy, ali samoizolia hyyder doro xorgodoxo ge hedelge bolbol şooto naa boloo.

Xudaldaanai preessa xa neitraliteed tuxai yliger obevaateliiiji noirsuulan xadanь, faşiis çydoobişçe bol xede xeden gyreny bejee daangi baidaliiji xeƶe, delxein kaartiiji zor roo helgeƶe, untuulagda zeertviin egse xooloi tee өөriingөө habariiji harba Xerbee tere xadaa өөrin zam deere erid şanga ot ssi ajuultai ba xairagyi. Ene ta xada uulanuudşii, o nuudşji tereende haad şadaxagyi. Gebeş, tere b miir ba kylьtyrei tylөө seƶe şadamaar, obşçeestv byxii xysenyydei niagta saal ba jedenstvootoi haa, faşiis reaakca zutar xai baina. Ene jedenst baiguulxa xeregte, aradai maassiin znaani ba hanal doloinь naiduulagdahan, Amerikaanska pisaatelьnu liige bolbol xynfyreltenei teexi өөriingөө yyrgiiji tenь xyrter dyyrgexe geƶe dener naidanabdi.

Nyxed Aseejev, Vişnee Geraasimov, gegşed bişeg garaa tabiba.

Çan Kai-şiin medyylge

Çyncliin, apreeliiin 19. (TASS). Apreeliiin 17-do xebleiei tylөөegşedtei beseede soogoo, Çan Kai-şii bolbol Japoontoi, Xitad privilelьstviin beledxegdeƶe baiga miirne xeleeenyyd tuxai ibia nuudiiji buruuşaaba.

„Baiimtaran orogşodto manai esergyyselgiin zorilgo xadaa —Çan Kai-şii medyylne—manai nacionaalьna azabaidal, erxe syleө ba bejee daangi baidaliiji zandanь yleexe gehen zorilgo myn. Eneeniiji tuilaagyi haa, temeselee zogsooxogyibdi".

Iime bolxolooroo japoono-xitaiska dain xadaa xaiş an geed eseslegdeƶe şadaxa bainab geƶe hen asuudalda, Çan Kai-şii xariuusaba:

„Ene bolbol soblitinuudai jabaşahaa duldiidaxa Dainai 22 hariin torşo soo poonoi ulasxoorondiin lanь muudaa geƶe oilgoxo johotoibdi. Dainai de xyşeriiji Japoonoi saa dabaƶa şadaxaar bişe, baidalda bidener sexe jabanabdi. Japoonsko milita nuud bolbol Xitadiiji ezem abxa gehen hedelgeny diciioonno agressiivne poli arsaa haanь, өөhediingөө laxaa haanь, miir tereşele lagdaƶa şadagdaxa.

Manai politika jyyndeb bel, territoorioroo zeertv sag amƶaxi, protiivnigta bişe, zygөөr xede xeden şanga diildelgenyydiiji esesei ilaltiiji amƶaxa bain

VLKSM-ei Centraalьna Komiteedei VIII Pleenym

1939 onoi apreeliiin 7-13-da VLKSM-ei Centraalьna Komiteedei VIII pleenym boloo.

Pleenym bolbol „BKP(b)-ein XVIII sjeezdiin togtoomƶonuudtai daşaramduulan, VLKSM-ei organizaacanuudai xydelmeri tuxai" doklaadiiji,—doklaadçiganь VLKSM-ei CK-gei sekretaarь nyx. N. Mixailov, „Propagaanda tuxai, BKP(b)-ein CK-gei ba VLKSM-ei CK-gei togtoolnuudiiji dyyrgelge tuxai" LKSM-ei Belorysssiiin CK-gei ba LKSM-ei Leningraadska obkoomoi doklaaduudiiji,—doklaadçiguudanь LKSM-ei Belorysssiiin CK-gei propagaa erxilegşe sekretaarь ny Jefroikin, VLKSM-ei Lening ska obkoomoi propaga erxilegşe sekretaarь nyx. çaarin,—ede doklaaduudii şen xelsebe.

Doklaaduudaar tusxaila lahan togtoolnuudanь to doxo baina.

Pleenym xadaa nyxed şin I. T. Katkoov N. N goov A. M., Poletaaje gegşediiji Centraalьna teedei çleengyydei so oruulba ba VLKSM-ei C biyroodo hunga ba.

VILЬJAAM ŞEKSPIIR

(Tyrehenhөөnь xolşo 375 ƶilei oido)

Angliiiska aguujixe pisaatelьxydooznig Vilьjaam Şekspiirei tyrehenhөө xolşo 375 ƶil gyisebe.

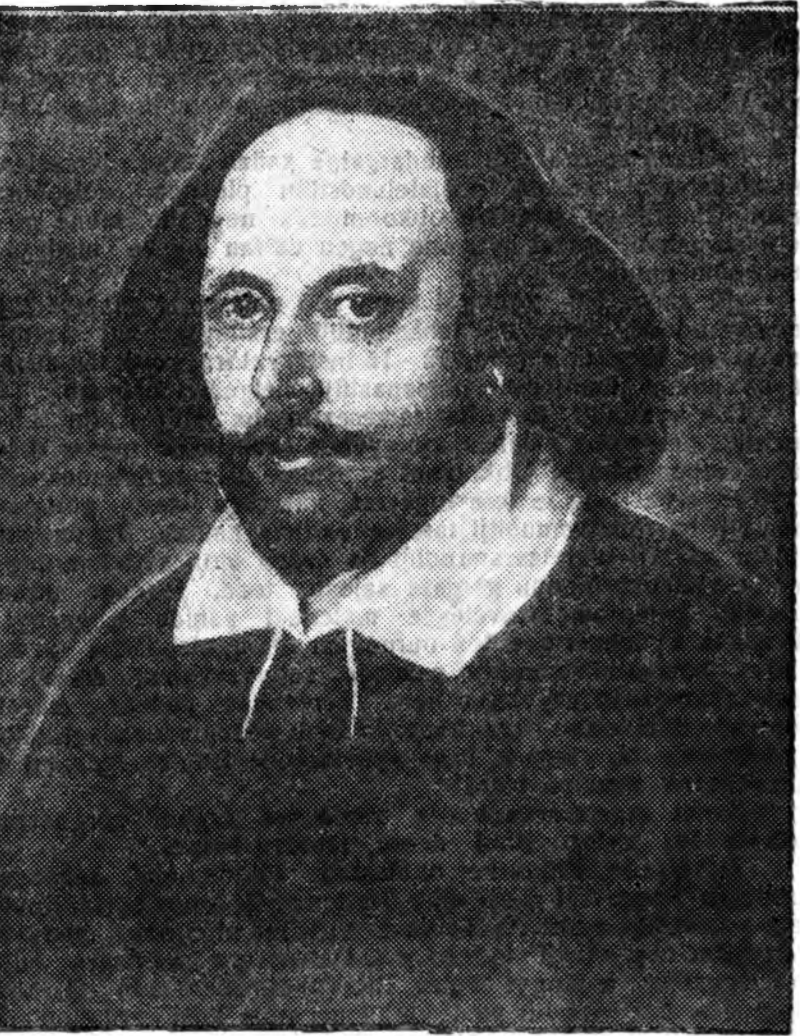
Şekspiir—ene xadaa manai yje sag xyrter өөriingөө mynxe amidii şadaliiji saxin ylөөƶe jirehen, tede aguujixe pisaatelьnuudai negeniinь myn bolno. Şekspiirei pьjeesyydiiji bidener mynөө sceene deere jixe honirxoltoigoor xarnabdi, tereenei baiguulhan oobrazuud xadaa bidenei sedьxeliiji xydelgene, edenь bidenerte xynei mederelıiji ba obşçeestvenne konfliktnuudiiji byri deereer oilgoxo jabadaldamnai tuhalna. Ene jyyndeb geebe Şekspiir bolbol өөriingөө tvoorçestvo soo uxaan bodoloi gyn gynzegiiji, tereenei medyylelei prostotaatai negedxehen tolotomo haixan xydooƶestvenno masterstvooji xysed dyyren ynen bodotoi negedxehen baina.

Şekspiirei tvoorçesko geeni bolbol XVI veegte urgaƶa garhan baina. Ene yjede xadaa Aanglida, negen talahaa, politiiçeske tyges xysenilnь bfi bolon garƶa, xudaldaa naimaan, obşçeestvenne azabaidalanь, nauka ba iskyysstvonь debƶeƶe baigaa, nygөө talahaa feodaalьna zanşalnuud ba dunda veegei balar xaranxii jabadalnuud handaran unaƶa baigaa. Tyren urgaƶa baigaa kapitaliizm, alta myngenei zasaglal, bajaƶalgiin tylөө dugtaşal g. m. deere yndehelegdehen, şine janziin bogoolşololgo xadaa feodaalьna stroiji xalaƶa jiree hen.

Şekspiir xadaa өөriingөө yjiin zyrişeldөөnyydiiji jyre bişiin xyseteigөөr xaruulhan baina. Şekspiir bolbol өөriingөө zoxioolnuud soo xynde jamarş haanь xyserxei xexe jabadaliiji, xudal xuurmagiiji, xara xublaa xaraxa jabadaliiji, niuur saxilgiiji taşuurdan soxihon baina. Ende tad ondoogoor Şekspiir bolbol ynenei, erxe syleөgei, hain sedьxelei ba xynyydei xooronдoxi xariisaanuuda ynen bodoto baixiin gymaniis ideaalnuudiiji debƶyylhen baina. Tere xadaa ede zyrişeldөөnyydiiji Gamleedei, Koroolь Liiriin, Romeoo ba Dzylьjeetiin, Şeilokiin, Falьstaafiin martagdaşagyi oobrazuudaar xaruulaa hen.

Şekspiir bolbol aguujixe uxaan bodolgoşoş ba myn aguujixe xydooznigşji baihan jym. Tere xadaa gyn gynzegii ideinyydiiji dura sedьxel tatama siyzeedte, esesgyi olon ondoo janziin, bodoto amidii ba eli todo oobraƶuudta oruuldag hen.

Şekspiir bolbol komeediş bişedeg baigaa, „xroonikos" (istoriiçeska draamanuud) bişedeg ba trageedtş bişedeg baigaa.

Vilьjaam Şekspiir (1564—1616)

Şekspiirei komeedinyyd bolbol eli, xursa ba xyxiyyn eineede garguuldag baihan, gebeş, eneegeeree Şekspiir bolbol tere sagaigaa oobşçestviin byxii gemte talijinь sesen ba exyyn satiiraar şyymƶeldeg baihan jym.

Xroonikanuud soogoo Şekspiir bolbol XVI veege Aangliiin өөdөө yndiin garxiin urda teebolhon, byleg byleg angi moro bololdon (meƶdoysoovno) aldhataigaar dailaldadag dainuudiiji yrgenөөr xaruulna. Feodaalьna handaral xadaa „Riçaard III" geƶe zoxiool soo haigajaa elieer xaruulagdahan baina.

Өөriingөө trageedinyyd soo Şekspiir bolbol gymaniis uxaan bodoloi aguujixe ynder deere garƶa, oobşçestvo dotor xynei azabaidalai ton aguujixe, ton şuxala probleemenyydiiji gereltyylen xaruulna. Ƶişeelxede, „Gamleed" geƶe tereenei pьjeese soo daadska priinc bolbol өөriingөө esegiin predaatelьskaar aluulhanai tylөө yhөөgөө abxiiji hanabaş, gaşuudalanь tereeniiji sesen bolgoo baigaa. Gamleed bolbol ynen sanaataa bolbol tere priinc xadaa bodoto xoro xynөөl bolbol eneexen gemte jabadalda bişe, xarin orşon toiron baigaa sredangai niite zabxairagada ba poodlostьdo baina, tiin, enenь tiime gemte jabadai xyyigehen baina geƶe oilgohon baixa jym.

Şekspiir bolbol өөriingөө tvoorçestvo aradai draamanuudiiji daxan jabadag baigaa. Endehee—tereende tragiiçeska ba komiiçeskanь, gojo haixan ba stiilenь urin zөөlenilnь, elbeg xydelөөtei ba elite effeekteinь, bygedende oilgostoi baixa gehen ermelzelelenь baran negededeg baina. Şekspiir bolbol delxein literatyyre dotor negen aguujixe realiistanь myn.

Şekspiir bolbol jevropeiske literatyyrede ugaa jixe vlijaani yzyylhen baina. Şekspiirтei langajaa tanil baihanilnь Leesing, Gioote, Şiiler, Viktor Giygoo gegşedei gramatiiçeska tvoorçestvodo xaruulagdahan baina. Manaida, Rossiido Şekspiir bolbol xede xeden pisaatelьnuudta, xamagai tyryyn, Pyyşkinde ba Leermontovte nylөөlhen baigaa.

Maarks ba Eengelьs bolbol Şekspiiriiji onso yndereer segnedeg baihan jym. Ƶişeelxede, 1859 ondo Lassaalьda tereenei bişehen „Fraans fon-Zikiingen" geƶe trageedi tuşaa bişeg bişexedee Maarks ba Ee bolbol jixenxiden „Şeks velxiiji" zyblehen baixa Maarks ba Eengelьsei e lelenь mynөө xyrter en udxaşanariiji gegeegyi Mynөөşji aguujixe bidener Şekspiiriiji aşaglaƶa xe johotoi ba tereen xeregtei baina.

Şekspiirei aguujixe xyd venne damƶaliijinь saxin baigşanь Şekspi aguujixe soveed oron, socialiizmiin oron myn

Aguujixe gymaniist, ag realiist ba aradai a pisaatelь — Şekspiirei byxii soveed jixe kylьtyyre praazdni

Xariuusalgata redaaktor R. BIMBAAJEV.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ. Цент[illegible] 19. Телефон редакции: Редактора 3-44. Отв. секретаря — 3-23, сельхоз. отдел — 7-55, про[illegible] — 5-07.